

BUTLLETI DE GERMANOR

N.º 3 (474)

SANTIAGO DE XILE

NOVEMBRE 1942

El traspàs de Joaquim Montero

Havia triomfat a Xile, feia trenta anys. I a Xile ha vingut a morir. Malgrat el temps escolat des que els xilens l'admiraven i l'aplaudien en els escenaris, la seva mort ha estat profundament lamentada i el seu enterrament ha constituït una emocionant manifestació de comiat. Tots els medis teatrals, els oficials i els altres, han retut al nostre compatriota l'homenatge pòstum. Els catalans, no cal dir-ho,

s'han sentit cordialment colpits amb la desaparició d'un home que, per damunt de tot, havia estat un dels més intel·ligents col·laboradors en l'obra del nostre teatre nacional.

Montero fou durant molts anys, al Teatre Romea, seu tradicional de l'escena catalana, i al Teatre Novetats, ambdós de Barcelona, un director assenyat i alhora audaç. Ell reposà amb exacte comprensió de l'obra dels nostres grans mestres, la producció millor de Guimerà, d'Iglésias, de Russinyol; i al mateix temps recollí i posà en valor les realitzacions dels autors catalans que es manifestaren dintre del de-

cenni anterior a la proclamació de la República: Soldevila, Millàs-Raurell, Artís. Però, no s'acontentà pas amb això: durant el seu mandat artístic als teatres barcelonins, l'escena catalana s'enriquí amb l'aportació de les obres més significatives del teatre modern europeu i nord-americà. Bernard, Vildrac, O'Neil, Pirandello i diversos autors alemanys, anglesos i escandinaus que ara no recordem, desfilaron per la nostra escena, en fidels i vívides traduccions, algunes de les quals eren obra del mateix Montero. Car, l'eminent desaparegut, a semblança dels grans homes de teatre clàssic, fou autor, actor i director. I a més, professor de teatre en la Institució del Teatre Català, que funcionà a la capital catalana fins als darrers moments, abans de la invasió.

Nosaltres creiem que, a desgrat de les múltiples activitats que desenrotllà Joaquim Montero, la seva personalitat d'actor de caràcter i de director d'escena, són els punts culminants de la seva llarga i fecunda vida d'artista.

Hem dit artista. Això fou Montero: artista en tota l'extensió del mot. Un distingit escriptor xilè l'ha comparat a Santiago Russinyol, el seu gran amic. Però, hi ha entre ambdós, una diferència essencial. Russinyol fou sempre un dilettante, un gran senyor cridat per la pintura i per la literatura. Montero, per contra, era un professional: professà la religió de l'art, l'exercí infatigablement, complí els vots que una vocació inexorable li exigia.

Reposi en pau Joaquim Montero. Catalunya li deu molt: un dels moments més brillants i densos del seu teatre.

Volem reproduir, a guisa de tribut pòstum a l'amic traspasat, algunes opinions d'eminents homes de teatre sobre la personalitat de Joaquim Montero.

"Vostè té en mi un entusiasta i fermíssim admirador. El seu pas per les Amèriques l'ha rejuenit, l'ha humanitzat, li ha fet créixer la imaginació, la fantasia, la concepció de la bellesa, l'agudesesa en l'expressió... Amb el bagatge de totes aquestes qualitats i de moltes altres, ha adquirit un domini tan gran de l'escena i una fecunditat tan prodigiosa, que fan l'entusiasme de tothom que el coneix".

Angel Guimerà

"En Montero, al meu entendre és un actor essencialment català. El seu art, és fet d'observació, de realisme, de penetració de la veritat. Amb aquell punt de sal de carica-

(Passa a la pàg. 3)